

također važno razviti kognitivne sposobnosti. U nastavi povijesti postoje dvije kategorije znanja i sposobnosti s pripadajućim stavovima: u prvu spadaju temeljna povijesna znanja, a u drugu sposobnost povijesnoga mišljenja. Važno je da učenici u petom razredu osnovne škole usvoje temeljne povijesne pojmove koji čine srž činjeničnoga znanja. Na činjenično se znanje kasnije nadovezuje konceptualno znanje s naglaskom na razvoj kronološkoga mišljenja, razumijevanje povijesne priče pomoću povijesnih izvora, sposobnost utvrđivanja uzročno-posljedičnih veza te praćenje kontinuiteta i promjena na temelju usporedbi. Kod proceduralnoga je znanja temelj povijesno istraživanje, koje se nakon toga nadovezuje na najviši stupanj kategorija znanja, na metakognitivno znanje. Kod toga je znanja, koje se razvija kod učenika u srednjoj školi, naglasak na sposobnosti analiziranja i vrednovanja povijesne teme te zauzimanja i izricanja vlastitoga stava vezanoga za neku povijesnu osobu ili povijesni događaj.

Stručni je skup bio obogaćen radionicom koja se temeljila na grupnom radu. Sudionici su dobili primjere uspješnih i neuspješnih priprema za nastavni sat te zadatak da istaknu pogreške koje su u njima zamijetili.

Skup je završio raznim pitanjima postavljenima predavačima, koji su se potrudili na svako od njih podrobno odgovoriti i što bolje razriješiti sve nejasnoće koje su se pojavile kod slušača. Nedvojbeno je bio vrlo poučan i zanimljiv te od velike koristi sudionicima koji su dobili iscrpan uvid u ono što se od njih očekuje i koje zadatke moraju ispuniti tijekom polaganja stručnoga ispita.

Nikša Minić

Županijski stručni skup za učitelje povijesti u Istarskoj županiji, Pula, 2. veljače 2016.

Jednodnevni županijski stručni skup za učitelje povijesti Istarske županije na temu *Ratni put 119. brigade HV-a* održan je 2. veljače 2016. u pulskoj Osnovnoj školi Šijana.

Viša savjetnica za nastavu povijesti Marijana Marinović u uvodnom je izlaganju govorila o samostalnom učenju. Naglasila je da samostalno učenje predstavlja pristup učenju koji je prilagođen individualnim potrebama

učenika omogućavajući im preuzimanje veće odgovornosti za svoj rad, ali i veći angažman u tom procesu. Populacija učenika postaje sve raznolikija: u obrazovanje ulaze ljudi različite dobi, predznanja, iskustva, sposobnosti, interesa, očekivanja, potreba, kao i različite spremnosti za redovito pohađanje izravne nastave. U skladu s trendom ekspanzije broja učenika, događa se da jedan učitelj radi sa sve većim brojem učenika, dok se zahtjevi za kvalitetom nastave pojačavaju. Ti i brojni drugi razlozi doveli su do razvijanja različitih oblika samostalnoga učenja. Osim školskoga učenja, učenici moraju još dosta vremena provesti u samostalnom učenju kako bi novo gradivo mogli uspješno pohraniti u dugoročno pamćenje u kojem će ga kasnije moći pronaći i upotrijebiti. Nabrojila je vještine samostalnoga učenja, poput vještine organiziranja i elaboracije udžbeničkih tekstova, vještine rješavanja problema u matematici i prirodnim znanostima, vještine pisanja slobodnih sastava, vještine pohrane informacija u dugoročno pamćenje te metakognitivne vještine. Navela je i neka od pravila samostalnoga učenja koje učitelj mora osvijestiti kod učenika da bi učenje i usvajanje informacija bilo što uspješnije.

Budući da je tema skupa bila *Ratni put 119. brigade HV-a*, zapovjednici 119. brigade Hrvatske vojske, brigadiri Branko Bošnjak i Marijan Mužinić, pukovnici Mauro Ukušić i Mirko Vuković te bojnici Roberto Fabris, upoznali su prisutne s ratnim putem 119. brigade. U izlaganjima su se osvrnuli na vojno-političku situaciju u Istri 1990./1991., borbu za očuvanje mira u Istri, osnivanje drugih postrojbi Hrvatske vojske u Istri, preuzimanje vojnih objekata i razminiranje vojnoga aerodroma u Puli, uspjehe 119. brigade na ličkom bojištu od 1992. od 1994., sudjelovanje u operaciji Oluja, demobilizaciju i gašenje brigade, kao i na broj poginulih i stradalih pripadnika brigade.

Marija Belullo prisutnima je potom predstavila pripremu nastavnoga sata „Žene u Domovinskom ratu“. Ciljevi su te nastavne jedinice: učenik će moći opisati uzroke, početak i tijek Domovinskoga rata do primirja te završne operacije, moći će objasniti mirnu reintegraciju i posljedice Domovinskoga rata. Istaknula je da će učenik također biti sposoban uz pomoć povijesnih izvora (svjedočanstava, video uradaka, fotografija, pjesama) uvidjeti prirodu Domovinskoga rata te objasniti kako je tekao proces izlaska Hrvatske iz Jugoslavije kroz Domovinski rat do proglašenja neovisnosti i međunarodnoga priznanja.

Na kraju je županijskoga stručnog skupa voditelj Županijskoga stručnog vijeća nastavnika povijesti srednjih škola Istarske županije Daniel Bogešić priopćio prisutnima najvažnije informacije vezane za županijsko Natjecanje iz povijesti te Istarski zavičajni kviz Krasna zemljo.

Igor Jovanović

Međužupanijski stručni skupovi za voditelje županijskih stručnih vijeća, mentore i savjetnike te učitelje i nastavnike povijesti, Rijeka, 26. veljače i 21. ožujka 2016.

Jednodnevni međužupanijski stručni skupovi za voditelje županijskih stručnih vijeća, mentore i savjetnike te učitelje i nastavnike povijesti koji se spremaju napredovati u zvanju održani su 26. veljače i 21. ožujka 2016. u Rijeci u Agenciji za odgoj i obrazovanje, a na temu *Tehnike samostalnog učenja i rada na tekstu*. Riječ je o dvama skupovima jednakoga sadržaja održanima u kraćem vremenskom razdoblju.

Predavanje „Tehnike samostalnog učenja i rada na tekstu“ održala je viša savjetnica Marijana Marinović. Osvrnula se na analizu pojmova net-generacija, digitalne alternativne škole, digitalne vještine, digitalni mediji te školska medijska pedagogija. Nabrojila je i objasnila potrebne korake u izradi i primjeni vizualnih nastavnih strategija te objasnila kako pretvoriti povijesni tekst u grafičku mapu. Potom je predstavila knjigu Karen Bromley, Linde Irwing-DeVitis i Marcije Modlo *50 grafičkih mapa* (Zagreb 2014.). Knjiga sadrži pedeset grafičkih mapa koje se mogu primijeniti u nastavi pojedinih nastavnih predmeta i u različitim nastavnim aktivnostima. Grafičke su mape, čija uporaba u nastavi pomaže učenicima da postanu aktivni, izradile učiteljice i nastavnice zajedno sa svojim učenicima. Knjiga je bogat izvor ideja, praktičnih učeničkih primjera, sugestija i preporuka za izradu i primjenu grafičkih mapa. Namijenjena je učiteljima i nastavnicima koji žele obogatiti svoju nastavu grafičkim mapama, a metodičarima pojedinih nastavnih predmeta pruža uvid u izradu i primjenu vizualnih nastavnih strategija. Cilj je izrade mentalnih mapa obogaćivanje nastave i primjena vizualnih strategija koje su osobito važne za nastavu povijesti. Budući da su vještine prioritet, po riječima savjetnice, nužno je što više koristiti se